

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О УСТАВНОМ СУДУ

Члан 1.

У Закону о Уставном суду („Службени гласник РС”, број 109/07), у члану 3. став 2. се мења и гласи:

„Јавност се обезбеђује објављивањем одлука Уставног суда, објављивањем саопштења са седница на интернет страници Уставног суда, одржавањем јавне расправе и расправе у поступку пред Уставним судом, давањем саопштења средствима јавног информисања, одржавањем конференција за медије и на други начин.”.

Члан 2.

У члану 4. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Изузетно, у поступку по уставним жалбама и жалбама судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Уставни суд може одлучити да право увида у списе предмета имају само учесници у поступку.”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 3.

У члану 10. став 1. мења се и гласи:

„Уставни суд, већином гласова свих судија, доноси Пословник о раду Уставног суда (у даљем тексту: Пословник) којим којим се ближе уређује организација, начин рада и поступања Уставног суда.”.

Члан 4.

Назив главе II. мења се и гласи:

„II. ИЗБОР, ИМЕНОВАЊЕ, ПРЕСТАНАК ДУЖНОСТИ И ПОЛОЖАЈ СУДИЈА УСТАВНОГ СУДА”.

Члан 5.

У члану 14. додају се нови ст. 1. и 2. који гласе:

„Судији Уставног суда престаје дужност испуњењем општих услова за старосну пензију.

Изузетно од става 1. овог члана, Уставни суд може, због рада на започетим предметима, судији продужити радни век до истека времена на које је изабран, односно именован, уз његову сагласност.”.

Досадашњи ст. 1. до 3. постају ст. 3. до 5.

У ставу 4. број: „1.”, замењује се бројем: „3.”.

После става 5. додаје се став 6. који гласи:

„Пензијски основ за обрачун висине старосне пензије судије Уставног суда чини месечни износ плате без пореза и доприноса, који судији припада за пуно радно време у месецу у којем му престаје дужност.”.

Члан 6.

После члана 20. додаје се члан 20а, који гласи:

„Члан 20а

Плата судије Уставног суда одговара положају и надлежностима Уставног суда и одговорности судије за обављање дужности и представља једну од гаранција његове независности у заштити уставности и законитости и људских и мањинских права и слобода.

Плата председника и судије Уставног суда одређује се на основу основне плате.

Основна плата, према овом закону, јесте вредност у коју се не урачунава проценат за вредновање минулог рада.

Основица за обрачун и исплату плата председника и судије Уставног суда утврђује се Законом о буџету Републике Србије.

Коефицијент за обрачун и исплату плате председника Уставног суда износи 12,00, а судије Уставног суда 10,50.

У случају да у Уставном суду нису попуњена сва судијска места, до њихове попуње, плата председника и судије Уставног суда се увећава 10%, за свако непопуњено судијско место.

Судија Уставног суда који је изабран, односно именован на дужност из реда професора правног факултета, а који права из радног односа остварује на правном факултету, има право на месечну накнаду у висини разлике између плате судије Уставног суда, обрачунате за пуно радно време без увећања по основу година проведених на раду, и плате коју остварује на правном факултету, утврђене у складу са прописима којима се уређује начин обрачуна средстава за плате и коефицијената за обрачун и исплату плата на факултетима чија се делатност финансира из буџета Републике Србије.”.

Члан 7.

У члану 21. после става 3. додају се ст. 4. до 8. који гласе:

„Судија Уставног суда коме је престала дужност истеком времена на које је изабран или именован, има право да се у року од три месеца од дана престанка дужности врати на рад у државни и други орган или правно лице из кога је изабран, односно именован за судију Уставног суда, на послове које је обављао до избора, односно именовања или на друге послове који одговарају његовом степену стручности и способностима.

Судији Уставног суда који је изабран или именован из реда судија или заменика јавних тужилаца, мирује судијска, односно јавнотужилачка функција док обавља дужност судије Уставног суда.

Судија, односно заменик јавног тужиоца из става 5. овог члана коме је престала дужност истеком времена на које је изабран или именован, наставља да обавља судијску функцију, односно функцију заменика јавног тужиоца, у суду, односно јавном тужилаштву из кога је изабран, односно именован на дужност.

Високи савет судства, односно Државно веће тужилаца дужни су да у року од 30 дана од дана престанка дужности судије Уставног суда донесу решење у случају из става 6. овог члана.

Судији Уставног суда који је изабран или именован из реда јавних тужилаца даном ступања на дужност престаје јавнотужилачка функција, а по престанку дужности судије Уставног суда због истека времена на које је изабран, односно именован на дужност, Државно веће тужилаца, у року од 30 дана, доноси одлуку о његовом избору на функцију заменика јавног тужиоца у јавном тужилаштву из кога је био изабран, односно именован на дужност судије Уставног суда.”.

Члан 8.

У члану 22. после става 1. додаје се став 2. који гласи:

„Седнице, јавне расправе и други облици рада Уставног суда могу се, по одлуци Уставног суда, одржавати и изван седишта Уставног суда.”.

Члан 9.

У члану 27. став 3. после речи: „намештеника”, додају се запета и речи: „ако овим законом није другачије одређено”.

Члан 10.

После члана 27. додају се чл. 27а до 27ђ који гласе:

„Члан 27а

Актом из члана 27. став 2. овог закона одређује се потребан број државних службеника на положају, државних службеника на извршилачким радним местима и намештеника у Стручној служби.

Члан 27б

Положај у Стручној служби је радно место на коме државни службеник има овлашћења и одговорности везане за вођење и усклађивање рада Стручне службе, односно појединих делова Стручне службе или на коме је задужен за организацију и обављање најсложенијих стручних послова који су у функцији остваривања Уставом утврђене надлежности Уставног суда.

Државног службеника на положај у Стручној служби поставља Уставни суд, већином гласова свих судија.

Државни службеник на положају у Стручној служби може бити премештен, привремено или до истека времена на које је постављен, на други положај у Стручној служби, ако то захтевају интереси остваривања Уставом утврђене надлежности Уставног суда, при чему се време проведено на претходном положају рачуна у време на које је државни службеник постављен.

Члан 27в

Државни службеник може да напредује премештајем на извршилачко радно место у вишем звању, постављењем на положај или виши положај у Стручној служби, односно преласком у виши платни разред без промене радног места.

Државни службеник коме је најмање три пута узастопно одређена оцена „нарочито се истиче” може да напредује и на извршилачко радно место које није у непосредно вишем звању, ако испуњава услове за обављање послова тог радног места.

Државном службенику који је напредовао премештајем на извршилачко радно место у вишем звању, коефицијент платног разреда у оквиру платне

групе у којој се налази његово ново радно место одређује председник Уставног суда, водећи рачуна да коефицијент који се одређује одговара сложености и обиму послова које ће државни службеник на том радном месту обављати, као и дотадашњим резултатима рада државног службеника.

Државни службеник који је засновао радни однос у Уставном суду и који је након прве године рада оцењен оценом „нарочито се истиче” напредује за два платна разреда у оквиру платне групе у којој се налази радно место на које је распоређен.

Члан 27г

Запосленима у Стручној служби могу се утврдити коефицијенти за обрачун и исплату плате који су до 30% већи од коефицијената предвиђених законом којим се уређују плате државних службеника и намештеника.

Висина коефицијената из става 1. овог члана одређује се актом о платама запослених у Стручној служби који доноси Уставни суд, већином гласова свих судија.

Основица за обрачун и исплату плата запослених у Стручној служби једнака је основици за обрачун и исплату плата државних службеника и намештеника у другим државним органима.

Члан 27д

Секретар Уставног суда припрема предлог кадровског плана истовремено са припремом предлога буџета Уставног суда, тако да буде усклађен са њим.

Кадровски план доноси председник Уставног суда, по прибављеном мишљењу радног тела Уставног суда надлежног за организациона и финансијска питања.

Члан 27ђ

Трошкови додатног образовања државних службеника у Стручној служби које је од значаја за рад Уставног суда, као и трошкови везани за обављање стручне праксе државних службеника у Стручној служби у међународним институцијама надлежним за заштиту људских права и уставним судовима других држава, падају на терет буџетских средстава Уставног суда.

Права и обавезе државног службеника у Стручној служби који се додатно образује, односно који је упућен на стручну праксу, уређују се у складу са законом који уређује права и обавезе државних службеника.”.

Члан 11.

Члан 28. мења се и гласи:

„Средства за рад и функционисање Уставног суда (у даљем тексту: буџет Уставног суда), обезбеђују се у буџету Републике Србије, на предлог Уставног суда.

Уставни суд самостално располаже средствима буџета Уставног суда.

Влада не може без сагласности председника Уставног суда, обуставити, одложити или ограничити извршење буџета Уставног суда.

Поступак за утврђивање предлога буџета Уставног суда уређује се овим законом и Пословником.”.

Члан 12.

После члана 28. додају се чл. 28а и 28б који гласе:

„Члан 28а

Секретар Уставног суда припрема предлог буџета Уставног суда у складу са законом којим се уређује буџетски систем и Пословником и доставља га радном телу Уставног суда надлежном за финансијска питања.

Радно тело из става 1. овог члана утврђује предлог буџета Уставног суда и упућује га председнику Уставног суда ради достављања на мишљење министарству надлежном за послове финансија.

О предлогу из става 2. овог члана министар надлежан за послове финансија доставља Уставном суду образложено мишљење.

У случају да министар надлежан за послове финансија има примедбе на достављени предлог буџета Уставног суда, организоваће консултације са председником Уставног суда и радним телом из става 1. овог члана, ради постизања сагласности.

Ако министар надлежан за послове финансија нема примедбе на предлог буџета Уставног суда или се постигне сагласност из става 4. овог члана, Уставни суд, већином гласова свих судија, утврђује коначан предлог буџета Уставног суда, који министарство надлежно за послове финансија без измена укључује у нацрт закона о буџету Републике Србије, а Влада без измена у предлог закона о буџету Републике Србије.

Ако се не постигне сагласност из става 4. овог члана, министарство надлежно за послове финансија коначан предлог буџета Уставног суда из става 5. овог члана без измена укључује у нацрт закона о буџету Републике Србије, а Влада без измена у предлог закона о буџету Републике Србије.

У случају из става 5. овог члана Влада у образложењу предлога закона о буџету Републике Србије наводи разлоге због којих сматра да предлог закона о буџету Уставног суда није прихватљив.

Члан 28б

Контрола извршења буџета Уставног суда спроводи се у складу са прописима који уређују буџетски систем, рачуноводство и ревизију.

Уставни суд обезбеђује вршење интерне контроле извршења буџета Уставног суда на начин предвиђен Пословником, а у складу са прописима који уређују буџетски систем, рачуноводство и ревизију.”.

Члан 13.

Члан 30. став 2. мења се и гласи:

„У поступку пред Уставним судом могу учествовати лица која на основу специјалног пуномоћја овласте учесници у поступку.”.

Члан 14.

Члан 35. мења се и гласи:

„У поступку пред Уставним судом одређује се судија известилац, у складу са Пословником.

Изузетно, када то сложеност уставноправних питања захтева, председник Уставног суда може одредити једног или више судија који ће

заједно са судијом известиоцем спровести поступак и припремити заједнички предлог акта о коме одлучује Уставни суд.”.

Члан 15.

После члана 35. додаје се члан 35а који гласи:

„Члан 35а

Радње у претходном поступку предузима судија известилац, односно Стручна служба, у складу са овим законом и Пословником.

У претходном поступку се испитује уредност и допуштеност поднесака којима се иницира или покреће поступак пред Уставним судом, достављају акти о покретању поступка, односно иницијативе на одговор и мишљење, прикупљају потребни подаци, обавештења и докази у циљу провере навода из иницијативе за покретање поступка за оцену уставности или законитости.

У претходном поступку се предузимају и друге процесне радње од значаја за одлучивање Уставног суда.”.

Члан 16.

Члан 36. мења се и гласи:

„Уставни суд ће одбацити поднесак којим се иницира или покреће поступак пред Уставним судом:

- 1) кад утврди да Уставни суд није надлежан за одлучивање;
- 2) ако поднесак није поднет у одређеном року;
- 3) ако је поднесак анониман;
- 4) кад у остављеном року подносилац није отклонио недостатке који онемогућавају поступање;
- 5) кад утврди да је поднесак очигледно неоснован;
- 6) ако утврди да се поднеском злоупотребљава право;
- 7) кад не постоје друге претпоставке за вођење поступка и одлучивање, утврђене законом.

Кад Уставни суд утврди да није надлежан за одлучивање, може поднесак којим се покреће поступак, уступити надлежном органу.”.

Члан 17.

Члан 42. мења се и гласи:

„Уставни суд одлучује о питањима из своје надлежности на седници Уставног суда, седници Великог већа или седници Малог већа.

Уставни суд може, ради разјашњења ствари у предмету, одржавати и припремне седнице, консултативне састанке и друге седнице, у складу са Пословником.”.

Члан 18.

После члана 42. додају се чл. 42а до 42г, који гласе:

„Члан 42а

Уставни суд на седници Уставног суда, коју чине све судије Уставног суда:

- 1) доноси опште акте;
- 2) доноси одлуке из члана 45. тач. 1) до 5), тач. 8), 11), 14) и 15) овог закона;
- 3) покреће поступак за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта, по сопственој иницијативи;
- 4) доноси решење из члана 46. тачка 10) овог закона;
- 5) одлучује кад није постигнута једногласност у одлучивању Великог већа;
- 6) доноси појединачне акте ако овим законом или Пословником није предвиђено да их доносе већа или председник Уставног суда.

На седници Уставног суда одлуке се доносе већином гласова свих судија Уставног суда.

Седница Уставног суда се заказује и у случају одржавања јавне расправе и седнице о већању и гласању после одржане јавне расправе.

Члан 42б

Уставни суд на седници Великог већа, које чине председник Уставног суда и седам судија:

- 1) доноси одлуке из члана 45. тач. 6), 7), 9), 10), 12) и 13) овог закона;
- 2) доноси решења из члана 46. тач. 1) до 8) овог закона;
- 3) одлучује ако није постигнута једногласност у одлучивању Малог већа.

На седници Великог већа одлуке, односно решења из става 1. овог члана доносе се једногласно.

Ако се не постигне једногласност чланова Великог већа, одлуку, односно решење доноси седница Уставног суда.

Уставни суд има два Велика већа.

Председник Уставног суда одређује састав Великог већа годишњим распоредом послова Уставног суда.

Члан 42в

Уставни суд на седници Малог већа, кога чине троје судија Уставног суда од којих је један председник већа, доноси:

- 1) решење из члана 46. тачка 9) овог закона;
- 2) закључке из члана 47. овог закона.

На седници Малог већа решења и закључци из става 1. овог члана доносе се једногласно.

Ако се не постигне једногласност чланова Малог већа, решење, односно закључак доноси Велико веће.

Уставни суд, већином гласова свих судија, доноси одлуку којом одређује број Малих већа.

Председник Уставног суда одређује председника и чланове Малог већа годишњим распоредом послова Уставног суда.

Члан 42г

Седницу Уставног суда заказује и њоме руководи председник Уставног суда.

Председник Уставног суда, који је истовремено и председник Великог већа, заказује и руководи седницом тог већа.

Седницу Малог већа заказује и њоме руководи председник тог већа.

На седници Уставног суда, као и на седници Великог и Малог већа води се записник.

Начин рада и одлучивања на седници Уставног суда и седницама Великог и Малог већа ближе се уређује Пословником.”.

Члан 19.

У члану 43. став 1. после речи: „комисије” додају се речи: „и одборе”.

Члан 20.

У члану 45. у тачки 14) тачка се замењује тачком и запетом и додаје се тачка 15), која гласи:

„15) одбија захтев за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта из иницијативе поводом које је донето решење о покретању поступка.”.

Члан 21.

У члану 46. тачка 1) мења се и гласи:

„1) покреће поступак за утврђивање неуставности, незаконитости или несагласности са општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговором;”.

Тачка 5) мења се и гласи:

„5) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости у случају из члана 53. став 2. овог закона;”.

У тачки 9) тачка се замењује тачком и запетом и додаје се тачка 10) која гласи:

„10) одлаже објављивање своје одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије”.”.

Члан 22.

Члан 47. мења се и гласи:

„Уставни суд закључком:

1) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости општег акта, предлог или други захтев којим се покреће поступак пред Уставним судом, изузев уставне жалбе, због ненадлежности;

2) одбацује предлог за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта и иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости који нису поднети у року из члана 168. став 5. Устава;

3) одбацује жалбу судије, јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца ако није поднета у законом прописаном року;

4) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости општег акта, предлог или други захтев којим се покреће поступак пред Уставним судом, изузев уставне жалбе, који је неразумљив или непотпун, односно који садржи друге недостатке који онемогућавају поступање Уставног суда;

5) одбацује анонимну иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости општег акта, предлог или други захтев којим се покреће поступак пред Уставним судом, изузев уставне жалбе;

6) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости општег акта, предлог или други захтев којим се покреће поступак пред Уставним судом, изузев уставне жалбе, који представља злоупотребу права;

7) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости и предлог за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта који није донет;

8) одбацује иницијативу за покретање поступка за оцену уставности или законитости и предлог за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта чији је доносилац правно престао да постоји;

9) одлучује о захтеву доносиоца оспореног општег акта да се застане са поступком;

10) обуставља поступак када је повучен предлог за утврђивање неуставности или незаконитости општег акта, односно кад иницијатор одустане од иницијативе за покретање поступка за оцену уставности или законитости;

11) обуставља поступак и у другим случајевима, изузев поступка по уставној жалби, због повлачења или одустанка овлашћеног предлагача, односно подносиоца од поднетог захтева или због престанка других процесних претпоставки за вођење поступка.

Уставни суд доноси закључке и у другим случајевима када у складу са одредбама овог закона и Пословника не доноси одлуку, односно решење.”.

Члан 23.

Члан 48. мења се и гласи:

„Одлуке, решења и закључци Уставног суда садрже: увод, изреку и образложење.

Садржина појединих делова аката из става 1. овог члана ближе се уређује Пословником, с тим што образложење решења о одбацивању уставне жалбе, односно закључка може садржати само правни основ за доношење.”.

Члан 24.

У члану 51. став 1. мења се и гласи:

„Предлог за утврђивање неуставности или незаконитости, односно иницијатива за покретање поступка за оцену уставности или законитости садржи: назив општег акта чија се уставност или законитост оспорава; назив и број службеног гласила у коме је општи акт објављен, ако је објављивање извршено у службеном гласилу; ознаку одредбе или одредаба општег акта чија уставност или законитост се оспорава; одредбе Устава, односно закона у

односу на које се оспорава уставност или законитост општег акта; разлоге оспоравања и друге податке од значаја за оцењивање уставности или законитости оспореног општег акта; предлог, односно захтев како да се одлучи; податке о предлагачу, односно подносиоцу иницијативе; потпис предлагача, односно подносиоца иницијативе.”.

Члан 25.

У члану 52. после речи: „подношења” додаје се реч: „уредног”.

Члан 26.

У члану 53. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Кад Уставни суд нађе да је иницијатива неприхватљива, јер изнетим разлозима оспоравања није поткрепљена тврдња да има основа за покретање поступка за оцену уставности или законитости, иницијативу ће решењем одбацити.”.

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Став 4. мења се и гласи:

„Кад Уставни суд након спроведеног поступка оцени да захтев за утврђивање неуставности или незаконитости из иницијативе поводом које је покренут поступак, није основан, донеће одлуку о његовом одбијању.”.

Члан 27.

У члану 58. после става 3. додају се ст. 4. и 5. који гласе:

„Уставни суд може посебним решењем одложити објављивање своје одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије”, али најдуже за шест месеци од дана њеног доношења.

У случају из става 4. овог члана, Уставни суд одлуку којом је утврђено да општи акт није у сагласности са Уставом, законом, општеприхваћеним правилима међународног права или потврђеним међународним уговором, доставља доносиоцу општег акта заједно са решењем о одлагању објављивања.”.

Члан 28.

У члану 61. став 1. после речи: „појединачног акта” додају се запета и речи: „у складу са правилима поступка у коме је појединачни акт донет”.

Члан 29.

У члану 63. после речи: „суд ће” додају се запета и речи: „ако оцени основаним такво питање,”.

Члан 30.

У члану 79. став 1. после речи: „кандидата” додају се запета и речи: „у року од 48 часова од доношења одлуке.”.

У ст. 2. и 3. реч: „сата” замењује се речју: „часа”.

Члан 31.

После члана 81. додаје се нови члан 81а који гласи:

„Члан 81а

Када је предлогом тражена забрана тајног или паравојног удружења, Уставни суд ће својом одлуком утврдити да је деловање таквог удружења забрањено Уставом.

Одлуком из става 1. овог члана Уставни суд може одредити предузимање мера које су неопходне да се спречи деловање тајног или паравојног удружења.”.

Члан 32.

У члану 85. став 1. речи: „захтев о коме Уставни суд треба да одлучи и потпис подносиоца уставне жалбе”, замењују се речима: „опредељен захтев о коме Уставни суд треба да одлучи, уз истицање висине и основа накнаде материјалне или нематеријалне штете, када се накнада захтева, потпис подносиоца уставне жалбе, односно лица коме је издато специјално пуномоћје за подношење уставне жалбе.”.

У ставу 2. после речи: „средства” додају се запета и речи: „докази о висини материјалне штете”.

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Захтев за накнаду штете може бити постављен само истовремено са подношењем уставне жалбе.”.

Члан 33.

У члану 89. ст. 2. и 3. мењају се и гласе:

„Када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт осим судске одлуке, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

Одлуком којом се усваја уставна жалба Уставни суд ће одлучити и о захтеву подносиоца уставне жалбе за накнаду материјалне, односно нематеријалне штете, када је такав захтев постављен.”.

Члан 34.

Члан 90. брише се.

Члан 35.

У члану 99. став 2, члану 100. став 1. и члану 101. реч: „разрешењу” замењује се речима: „престанку функције”.

Члан 36.

После члана 102. додаје се члан 102а који гласи:

„Члан 102а

У поступку по жалби судије, јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца сходно се примењују одредбе овог закона којима се уређује поступак по уставној жалби.”.

Члан 37.

У члану 103. број: „102.” замењује се речју: „102а”.

Члан 38.

Уставни суд ће ускладити Пословник са одредбама овог закона у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 39.

Судија Уставног суда који је до дана ступања на снагу овог закона изабран, односно именован на дужност судије Уставног суда из реда судија, по престанку дужности судије Уставног суда због истека времена на које је изабран, односно именован, има право да буде изабран на судијску функцију у суду из кога је изабран, односно именован на дужност судије Уставног суда или у суду највишег степена који је преузео надлежност суда из кога је судија Уставног суда изабран, односно именован.

Високи савет судства дужан је да донесе одлуку о избору на судијску функцију из става 1. овог члана, у року од 30 дана од дана престанка дужности судије Уставног суда.

Члан 40.

Поступци започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама овог закона.

Захтеви за накнаду штете поднети Комисији из члана 90. став 3. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС, број 109/07), до дана ступања на снагу овог закона, решиће се у складу са прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 41.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 34/01, 62/06 – др. закон, 63/06 – исправка др. закона, 116/08 – др. закон и 92/11), у делу који се односи на начин утврђивања плата председника и судија Уставног суда.

Члан 42.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о Уставном суду садржан је у члану 97. тачка 2. Устава Републике Србије према коме Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује уставност и законитост и члану 175. став 3. Устава, којим је прописано да се уређење Уставног суда, поступак пред Уставним судом и правно дејство његових одлука уређују законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о Уставном суду („Службени гласник РС”, број 109/07) донет је новембра 2007. године. У току примене овог закона појавили су се одређени проблеми у пракси Уставног суда, који се пре свега односе на преоптерећеност Уставног суда, из разлога наслеђених предмета Суда Србије и Црне Горе, као и великог броја поднетих уставних жалби.

Постојећи законски оквир није омогућавао Уставном суду да одређене процесне ствари решава на други начин осим на седници свих судија. Због тога, као и због широке надлежности, Уставни суд није у могућности да на ефикасан начин поступа у предметима који се односе на оцењивање уставности и законитости закона и других општих аката, као и у поступцима по уставним жалбама.

Из наведених разлога предложене су неопходне измене Закона о Уставном суду, које се односе на организацију Уставног суда, као и на измену појединих процесних одредаба и начин одлучивања Уставног суда.

Предложеним изменама створиће се законске претпоставке за ефикаснији рад Уставног суда и ојачати његова самосталност и независност, а све у циљу извршавања Уставом утврђених надлежности Уставног суда, које се пре свега односе на заштиту уставности и законитости и заштиту људских или мањинских права и слобода зајемчених Уставом.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Закона прецизира се одредба члана 3. Закона о Уставном суду, која се односи на обезбеђење јавности рада Уставног суда.

Чланом 2. Закона прецизира се одредба члана 4. Закона о Уставном суду у погледу ограничавања права на увид у списе предмета, који се односе на уставне жалбе и жалбе судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, а имајући у виду специфичност ових поступака.

Чланом 3. Закона, којим се мења се члан 10. став 1. Закона о Уставном суду, уводи се значајна новина у рад Уставног суда. Овим чланом Закона се прецизира да Уставни суд доноси Пословник о свом раду већином гласова свих судија.

Чланом 4. Закона мења се назив Главе II Закона о Уставном суду, ради усклађивања са предложеним изменама и допунама у овој глави Закона о Уставном суду.

Чланом 5. Закона допуњује се одредба члана 14. Закона о Уставном суду, којом се регулише престанак дужности судије Уставног суда због испуњења услова за старосну пензију. Новим ставом 1. прецизира се тренутак

када судији Уставног суда престаје дужност, док се новим ставом 5. прописује шта чини основ за обрачун висине старосне пензије.

Чланом 6. Закона додаје се нови члан 20а који ближе уређује плату судије Уставног суда. Ставом 1. овог члана Закона је предвиђено да плата судије Уставног суда одговара положају и надлежностима Уставног суда и одговорности судије за обављање дужности и представља једну од гаранција његове независности у заштити уставности и законитости и људских и мањинских права и слобода. Ставом 4. се предвиђа да се основица за обрачун и исплату плата председника и судија Уставног суда утврђује Законом о буџету Републике Србије. На овај начин се постиже већа самосталност судија Уставног суда будући да су елементи за обрачун и исплату плата судија Уставног суда одређени искључиво законом, и то Законом о Уставном суду и Законом о буџету Републике Србије. Предложеним решењем се елиминише одлучивање Владе о платама судија Уставног суда, будући да према важећим законским решењима, Влада закључком утврђује основицу за исплату плата судија Уставног суда. Поред тога, предвиђено је увећање плате судија Уставног суда за 10% за свако упражњено судијско место, што одговара повећаном оптерећењу судија Уставног суда у случају да нису попуњена сва судијска места. Такође, предвиђен је и начин остваривања накнаде судије Уставног суда који је истовремено и професор правног факултета.

Чланом 7. Закона допуњује се члан 21. Закона о Уставном суду, у смислу да се судијама Уставног суда, после престанка дужности судије Уставног суда омогућава да се врате на радно место или другу функцију коју су обављали пре ступања на дужност судије, чиме се учвршћује самосталност и независност судије Уставног суда.

Чланом 8. Закона допуњује се члан 22. Закона о Уставном суду, тако што се предвиђа могућност да се јавне расправе и седнице Уставног суда могу, под одлуци Уставног суда, одржати и изван његовог седишта у Београду.

Чланом 9. Закона даје се могућност да се Законом о Уставном суду могу и другачије уредити радни односи запослених у Уставном суду у односу на опште прописе који уређују радне односе државних службеника и намештеника, а имајући у виду специфичности Уставног суда у односу на друге државне органе.

Чланом 10. Закона у Закон о Уставном суду додају се чл. 27а до 27ђ, којим се на посебан начин уређују одређена питања везана за радне односе запослених у Стручној служби Уставног суда, а имајући у виду специфичност и сложеност послова који се обављају у Стручној служби. Овим одредбама установљава могућност одређивања положаја у Стручној служби Уставног суда, прописују посебни услови за напредовање државних службеника запослених у Стручној служби Уставног суда, као и могућност увећања коефицијената за обрачун њихових плата и додатно образовање о трошку Уставног суда.

Чланом 11. Закона измењен је члан 28. Закона о Уставном суду, у циљу прецизирања обезбеђивања буџетских средстава за рад и функционисање Уставног суда. У циљу очувања самосталности и независности Уставног суда прописано је да Влада не може без сагласности председника Уставног суда обуставити, одложити или ограничити извршење буџетских средстава опредељених за рад Уставног суда.

Чланом 12. Закона, Закон о Уставном суду допуњен је чл. 28а и 28б, којима се утврђује поступак за припрему предлога буџета Уставног суда и начин вршења контроле трошења буџетских средстава опредељених за рад Уставног суда. Предложена решења иду за тим да повећа самосталност и независност

Уставног суда у погледу поступка предлагања потребних буџетских средстава за рад Уставног суда, као и да се ограничи утицај извршне власти у погледу предлагања обима буџетских средстава потребних за рад Уставног суда.

Одредбом члана 13. Закона прецизира се одредба члана 30. став 2. Закона о Уставном суду у погледу пуномоћја за заступање учесника у поступку пред Уставним судом.

Одредбама члана 14. Закона мења се члан 35. Закона о Уставном суду, тако што се даје могућност да председник Уставног суда одреди једног или више судија Уставног суда који ће заједно са судијом известиоцем спровести претходни поступак и припремити заједнички предлог акта о коме одлучује Уставни суд када је то неопходно због сложености уставноправних питања које су предмет поступка пред Уставним судом.

Чланом 15. Закона, текст Закона о Уставном суду се допуњује чланом 35а којим се прецизирају овлашћења судије известиоца и Стручне службе Уставног суда у претходном поступку.

Чланом 16. Закона мења се члан 36. Закона о Уставном суду на тај начин што се прецизирају случајеви у којима Уставни суд одбацује поднесак којим се иницира или покреће поступак пред Уставним судом. У односу на важећи закон предвиђена су три нова случаја када се поднесак одбацује.

Чланом 17. Закона, којим се мења члан 42. Закона о Уставном суду, одређени су облици рада Уставног суда, тако што је прописано да Уставни суд одлучује на седници седници Уставног суда, седници Великог већа и седници Малог већа. Увођење нових облика рад Уставног суда, као што су седнице Великог и Малог већа допринеће ефикаснијем одлучивању Уставног суда нарочито када је у питању доношење одлука процесне природе и одлучивање у поступку по уставним жалбама.

Чланом 18. Закона, Закон о Уставном суду се допуњује одредбама чл. 42а до 42г којима се прецизира надлежности, састав и начина рада и одлучивања на седници Уставног суда и седницама Великог и Малог већа. Чланом 42а је предвиђено је да се на седници Уставног суда коју чине све судије Уставног суда доносе најважније одлуке из надлежности Уставног суда, као што су мериторне одлуке у поступку оцено уставности и законитости, одлуке у поступку забране политичке странке, синдикалне организације, удружења грађана или верске заједнице и одлуке у поступку о постојању повреде Устава од стране председника Републике. Чланом 42б прописани су случајеви када одлучује Велико веће, а то је одлучивање у поступцима у којима није надлежна седница Уставног суда и доношење решења процесног карактера. На седници Великог већа одлуке, односно решења доносе се једногласно, а ако се не постигне сагласност, о предмету одлучује седница Уставног суда. Уставни суд има два Велика већа, а председник Уставног суда одређује састав Великог већа годишњим распоредом послова Уставног суда. Чланом 42в прописано је да Мало веће доноси одређено решење и закључке процесног карактера. Као и код Великог већа и на седници Малог већа закључци се доносе једногласно, а ако се не постигне сагласност о предмету из надлежности тог већа одлучује Велико веће. Број Малих већа одређује се одлуком Уставног суда, а председник Уставног суда одређује председника и чланове Малог већа годишњим распоредом послова Уставног суда. На овај начин је омогућено ефикасније поступање Уставног суда са једне стране, а са друге стране су испоштоване одредбе члана 175. Устава које утврђују начин одлучивања Уставног суда.

Чланом 19. Закона предвиђа се да Уставни суд, као стално радно тело, поред комисија, може образовати и одборе, а чланом 20. Закона допуњује се члан 45. Закона о Уставном суду на тај начин што се прописује још један случај када Уставни суд доноси одлуку, чиме се попуњава правна празнина која постоји у важећем Закону о Уставном суду.

Одредбама члана 21. Закона прецизира се члан 46. Закона о Уставном суду који уређује случајеве када Уставни суд одлучује решењем.

Одредбама чл. 22. и 23. Закона мењају се чл. 47. и 48. Закона о Уставном суду на тај начин што се одређују случајеви када Уставни суд одлучује закључком што до сада није било прописано и прописују се обавезни елементи одлука, решења и закључака Уставног суда, при чему се Уставном суду даје овлашћење да може ближе уредити садржину тих обавезних елемената.

Чланом 24. Закона мења се члан 51. став 1. Закона о Уставном суду, који уређује садржај предлога за утврђивање неуставности или незаконитости, односно иницијатива за покретање поступка за оцену уставности или законитости. Наведена измена је неопходна због чињенице да је у досадашњој пракси велики број иницијалних аката подносилаца био непотпун, што је доводило до одлуговлачења ових поступака. Из истог разлога извршена је и допуна члана 52. Закона о Уставном суду (члан 25. Закона).

Чланом 26. Закона допуњен је члан 53. Закона о Уставном суду на тај начин што су прецизирани случајеви када Уставни суд доноси решење о одбацивању иницијативе, односно одлуку о одбијању захтева за утврђивање неуставности или незаконитости акта.

Чланом 27. Закона допуњује се одредба члана 58. Закона о Уставном суду, на начин да се даје овлашћење Уставном суду да одложи објављивање своје одлуке у „Службеном гласнику Републике Србије” за највише шест месеци, како би се дала могућност доносиоцу акта који је оглашен неуставним или незаконитим да у том периоду изврши одговарајуће измене оспореног акта, чиме се спречава евентуално настајање правне празнине и штетних последица, које би могле да настану од дана објављивања одлуке Уставног суда.

Одредбама чл. 28. и 29. Закона допуњују се одредбе члана 61. став 1. и члана 63. Закона о Уставном суду, ради њиховог прецизирања.

Чланом 30. Закона допуњује се одредба члана 79. став 1. Закона о Уставном суду на тај начин што се прописује рок у коме се може изјавити жалба у поступку у вези са потврђивањем мандата народних посланика.

Чланом 31. Закона, текст Закона о Уставном суду се допуњује чланом 81а, којим је уређен садржај одлуке Уставног суда у поступку за забрану тајног или паравојног удружења.

Одредбом члана 32. Закона, којим се мења се члана 85. Закона о Уставном суду, предвиђа се да уставна жалба обавезно мора садржати и опредељени захтев, као и захтев у погледу тражене материјалне, односно нематеријалне штете, како би Уставни суд уз одлуку о уставној жалби истовремено одлучио и о захтеву за штету. У складу са тим, чланом 33. Закона врши се прецизирање члана 89. Закона о Уставном суду.

Чланом 34. Закона брисан је члан 90. Закона о Уставном суду који је предвиђао Комисију за накнаду штете поводом одлуке Уставног суда о уставној жалби. Утврђивање накнаде штете због повређеног људског или мањинског права, које је утврђено одлуком Уставног суда, према одредби члана 33. је у надлежности Уставног суда. Такво решење у складу је са праксом Европског

суда за људска права у Стразбуру, који приликом утврђивања повреде права истовремено утврђује и висину штете.

Чланом 35. Закона извршена је редакција правнотехничке природе у одредбама чл. 99, 100. и 101. Закона о Уставном суду које уређују поступак по жалби судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца на одлуку о престанку функције.

Чланом 36. Закона додаје се члан 102а у Закон о Уставном суду, којим је прописано да се у поступку по жалби судије, јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца сходно се примењују одредбе овог закона којима се уређује поступак по уставној жалби. На тај начин су додатно уређена правила поступка у поступку по жалби судије, јавног тужиоца и заменика јавног тужиоца, с обзиром да ово питање важећим законим није прецизно уређено.

Одредбе чл. 38. до 42. Закона представљају прелазне и завршне одредбе којима се одређују рокови за доношење подзаконских аката, одређује начин примене овог Закона на поступке започете пре његовог ступања на снагу, поступање по захтевима за накнаду штете који су поднети Комисији за накнаду штете министарства надлежног за правосуђе, престанак важења одредаба Закона о платама у државним органима и јавним службама у делу који се односи на утврђивање плата судија Уставног суда и ступање Закона на снагу.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се овај закона донесе по хитном поступку, будући да би недоношење закона по хитном поступку могло да проузрокује штетне последице по рад Уставног суда.